

Autizmus spektrum zavar

A spektrum zavar kifejezés azt jelenti, hogy az autisták tünetei rendkívül változatos módon jelentkezhetnek. Ahány páciens, annyiféle megnyilvánulási forma. Bizonyos általánosságok azonban megfigyelhetők. A tünetek három fő területen jelentkezhetnek változatos formában és különböző mértékben, a szociális készségek a kölcsönös kommunikációs és a viselkedésszervezés területein. Enyhe esetben az autisták viselkedése alig tér el egy nem autizmussal élőétől. A szülők felfedezhetnek furcsaságokat az autista gyermek viselkedésében, de nem olyan mértékben, amelyek aggodalomra adhatnának okot.

Az autizmus egy idegi-fejlődési rendellenesség, ami csökkent mértékű társadalmi kapcsolatokban, kommunikációs képességekben, abnormális viselkedési és érdeklődési mintázatokban nyilvánul meg.

Mivel nincs látható, típusos külső jele, az autizmus felismerése, leírása és a szakszerű ellátás gyakran későn indul meg. Az autizmus minden értelmi szint mellett előfordulhat, és gyakran társul más fogyatékkal, fejlődési zavarral. Ennek megfelelően a klinikai kép igen sokféle lehet, az autizmus súlyossága, az értelmi színvonal, az egyéb képességek, illetve fogyatékok és a gyermek személyisége függvényében. Előfordulásuk fiúknál 4-5-ször gyakoribb, mint lányoknál, a tünetek 3-5 éves korban, tehát az óvodáskorban a legtipusosabbak, illetve legsúlyosabbak.

A gyermek viselkedési megnyilvánulásaiban megjelenő, a normáltól eltérő mintázatokat fontos időben felismerni, mert ennek alapján juthat el a gyermek a megfelelő szaksegítséghez. Különösen nehéz megítélni egy nem típusosan fejlődő gyermek esetében a normáltól eltérő tüneteket, panaszokat.

Előfordulhat, hogy az autista gyermekek szívesen és gyakran a megfelelő módon lép érintkezésbe, teremt kapcsolatot. Leginkább a változások bizonytalanítják el, rémisztik meg őket. Egyes eseteknél a változásokra sem feltétlenül reagálnak dührohammal, jellemzőbb, hogy többször újra és újra rákérdeznek a változásra, annak ellenére, hogy már hallották a választ. Szóban kérnek segítséget, ha nem kapnak azonnal választ, akkor felhívják magukra a figyelmet.

Tünetek

Enyhe tüneteket mutató gyermekek viselkedésében is megfigyelhető lehet, hogy nagyon leköti egy-egy játék, érdeklődési kör. Mindig ugyanazzal akar játszani, arról akar beszélni. Más játékkal magától nem játszik, ugyanakkor rávehető, nem tiltakozik ellene. Ilyenkor azonban tanácstalannak tűnik a játék során, nem tudja mit kezdjen vele. Gyakran elfogadja a társai, vagy felnőtt által javasolt játékmenetet és azt követi.

„Súlyosabb” eseteknél a beszédfejlődés megkéshet, előfordulhat, hogy a gyermek egyáltalán nem beszél. A gyermek nem hallgat a nevére. Játékaival nem játszik. A gyermekek közeledését elutasítja, esetleg félelmet fejez ki velük szemben. Úgy tűnhet, mintha indokolatlanul hisztizne. Ilyenkor, kiabál, megüt másokat, esetleg saját magát is bánthatja és nehéz megnyugtatni. Visszhangszerűen ismétli, amit mondanak neki, vagy kérdeznek tőle. Nehéz vele kapcsolatot teremteni, úgy tűnik, mintha nem értené, amit mondanak neki. Nehéz irányítani. Furcsa, ismétlődő mozgásformákat mutat, ami esetleg nem illik a helyzethez.

Az autizmus spektrum zavar bármilyen IQ (intelligencia hányados) mellett előfordulhat. Autizmussal élő személyek tehát lehetnek átlagos, kiemelkedő intellektusúak és akár értelmi sérültek is.

